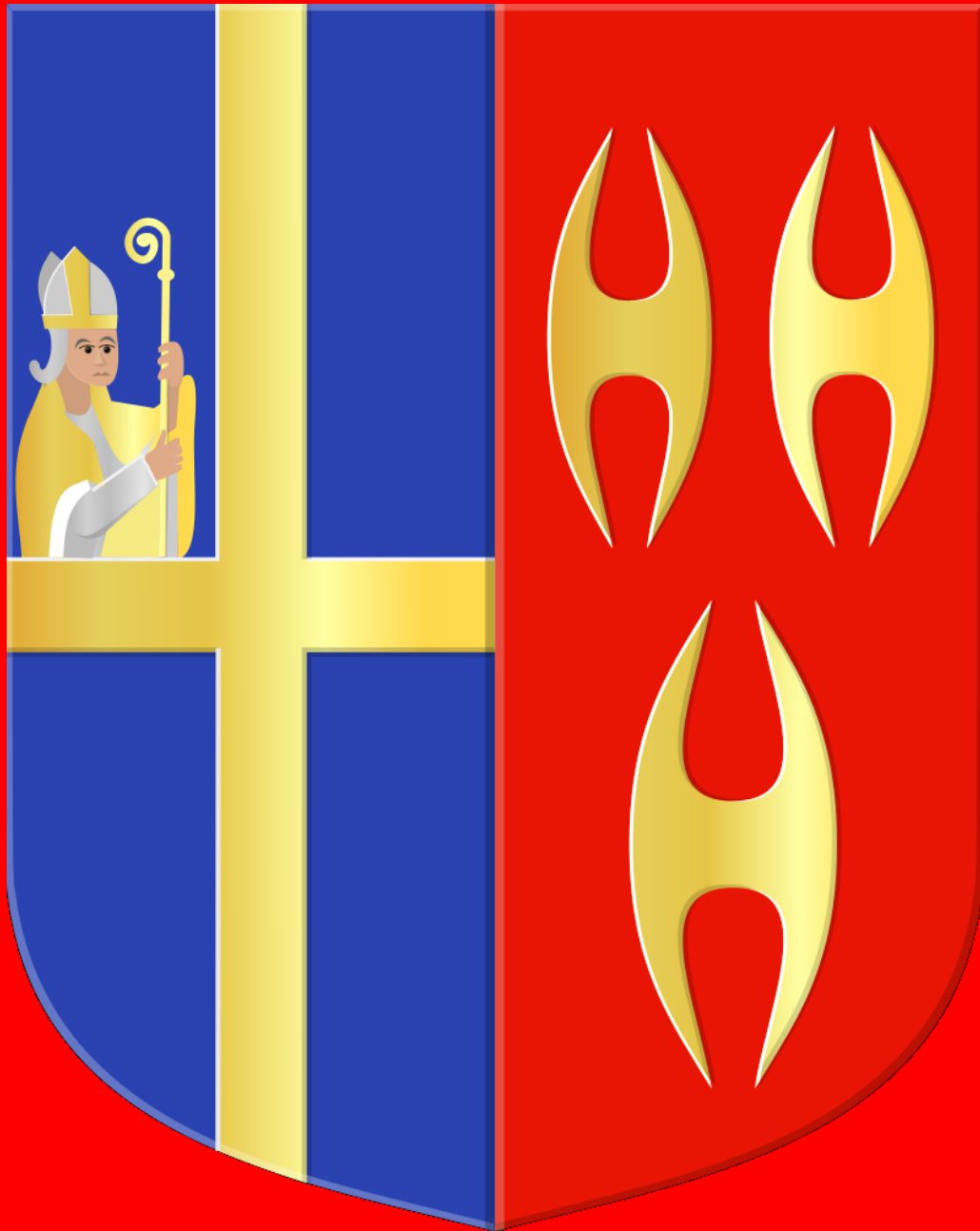

Plan voor Losser

Verkiezingsprogramma PvdA Losser

2022-2026

Beste inwoners van de gemeente Losser,

Voor u ligt het verkiezingsprogramma van de PvdA Losser voor de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen. Samen met lokale organisaties en betrokken inwoners hebben wij ons “Plan voor Losser” geschreven. Hierin presenteren wij niet enkel onze plannen voor de komende vier jaar maar nemen wij u ook mee in onze visie op de gemeente Losser en haar toekomst. Dit omdat niet alle vraagstukken waarmee de lokale politiek gedurende een raadsperiode geconfronteerd gaat worden, zichtbaar is op het moment van het schrijven van een verkiezingsprogramma. U kunt ervan uitgaan dat ons praktisch handelen gebaseerd zal zijn op het streven naar een lokale samenleving welke gebouwd is op solidariteit en gemeenschapszin.

Het betreft geen toeval dat onze visie op wonen het eerste hoofdstuk van dit programma beslaat. Wonen is de afgelopen raadsperiode hét centrale thema geweest van de Partij van de Arbeid en dat zal het ook de komende jaren zijn. Dit is ook het thema waarin de lokale politiek en haar beleid ons inziens tekort schiet. Als enige politieke partij in de gemeenteraad hebben wij niet ingestemd met de “Woonvisie Losser 2021-2031” omdat een aantal van onze verbetervoorstellen niet zijn overgenomen. Wij trachten hier na de verkiezingen, mede met de hulp van uw steun, alsnog verandering in te brengen.

De gemeente Losser is uniek. Elke kern heeft zijn eigen geschiedenis. De Partij van de Arbeid weet elke kern op waarde te schatten en heeft voor elke kern afzonderlijk een eigen toekomstverhaal.

PvdA Losser staat voor een gemeente waar iedereen actief onderdeel uitmaakt van de gemeenschap; iedereen telt mee en doet mee. Wij zien het als onze actieve verantwoordelijkheid om hiervoor de juiste basisvoorwaarden te creëren op het gebied van zorg, welzijn, werk en inkomen. Leven in Losser gaat over sport en bewegen, onderwijs, cultuur, veiligheid maar ook ondernemen. Lokale politieke keuzes hebben hier invloed op.

Kennis over wonen, zorg, cultuur, onderwijs, duurzaamheid en financiën zijn in ruime mate vertegenwoordigd binnen ons team. Wij zijn strijdbaar om ons “Plan voor Losser” zoveel mogelijk in de praktijk te gaan brengen. Daar kunt u ons bij helpen, door te kiezen voor ideeën, vooruitgang, rust en stabiliteit en bij de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen lokaal te stemmen op de PvdA.

Jimme Nordkamp

Inhoudsopgave

1. Wonen in Losser	4
2. De toekomst van Losser	6
Glane.....	7
Beuningen	7
De Lutte	8
Overdinkel	8
Losser.....	9
Regionale samenwerking	10
Grensoverschrijdende samenwerking.....	10
3. Iedereen doet mee	11
Werk & Inkomen.....	11
Zorg & Welzijn	12
Specifieke aandachtsgebieden.....	13
4. Leven in Losser	14
Sport en bewegen.....	14
Onderwijs.....	14
Cultuur.....	15
Veiligheid en openbare orde	16
Ondernemen	17
5. Duurzaamheid	18
Energie neutraal: besparen, isoleren en duurzaam (ver)bouwen.....	19
Afvalverwerking	19
En de gemeente!.....	20
6. Landbouw, natuur en recreatie in het buitengebied.....	21
De landbouw kan het niet alleen	21
Verbinden en uitbreiden natuurgebieden: landbouw, recreatie en natuur	22
7. Een gemeente in dienst van haar inwoners.....	23

1. Wonen in Losser

Wonen is de afgelopen raadsperiode hét centrale thema geweest van de Partij van de Arbeid en dat zal het ook de komende jaren zijn. De wijze waarop het wonen in Losser is georganiseerd heeft invloed op vele facetten van het (samen)leven. Goede huisvesting biedt naast bescherming tegen weer en wind ook veiligheid en zekerheid, sociale samenhang en de mogelijkheid tot ontplooiing. Slechte huisvesting leidt tot ongezondheid, onveiligheid, gebrek aan sociale contacten, onvoldoende ontplooiingsmogelijkheden en daarmee tot vergroting van verschillende achterstanden.

Wonen in Losser gaat over fijne buurten en straten waar onze inwoners graag willen én kunnen wonen. Dit gaan wij realiseren door een passend woningaanbod voor al onze inwoners zoveel mogelijk te garanderen en door middel van ruimtelijke ordening mogelijk aanpassingen te verrichten om sociaaleconomische structuren te versterken. Het streven van de Partij van de Arbeid is dat iedere buurt sociaaleconomisch sterk is en een gevarieerd woningaanbod kent welke verschillende inkomensgroepen kan bedienen. De afgelopen jaren is er te weinig oog geweest voor woningzoekenden met een kleinere beurs.

Wij zien de nadelen van het huidige lotingssysteem voor het toewijzen van sociale huurwoningen. Zo is de onzekerheid voor woningzoekenden erg groot en heeft het een aanzuigende werking op woningzoekenden van buiten onze gemeente. Daarnaast is het niet inzichtelijk hoeveel van onze inwoners nou daadwerkelijk op zoek zijn naar een sociale huurwoning. Dit moet anders.

De PvdA Losser vindt het belangrijk om minder dan voorheen afhankelijk te zijn van de markt en onze inwoners beter te beschermen tegen de macht van het grote geld. Waarom? De markt wil woningen met zo veel mogelijk rendement over de geïnvesteerde euro's. Dat is een ander belang dan de onze; woningen waar onze inwoners behoefte aan hebben en waar wij de gemeenschap mee vooruit helpen. Wij pleiten voor maatregelen waardoor beleggers het moeilijker krijgen op de lokale woningmarkt. Dit is wenselijk omdat zij de huizenprijzen opdrijven en gewone kopers vaak wegdrücken, om huizen dan snel weer door te verkopen of voor hoge prijzen te verhuren.

Onze voorstellen

- Met actief grondbeleid, waarbij de gemeente gronden zelf verwerft in plaats van de grondverwerving en uitgifte over te laten aan marktpartijen, stimuleren we de bouw van betaalbare huur- en koopwoningen en voorkomen we dat grond in handen valt van speculerende beleggers en projectontwikkelaars.
- Bij nieuwbouwprojecten wordt een vast percentage gereserveerd voor sociale huurwoningen en afgesproken dat een vast percentage van de te bouwen woningen voldoet aan de eisen om in aanmerking te komen voor een Nationale Hypotheekgarantie. In buurten met een hoge concentratie sociale huurwoningen wordt geprobeerd om het aandeel koopwoningen te vergroten.
- Wij voeren maatregelen in om te voorkomen dat onze intentie tot betaalbaar bouwen niet misbruikt kan worden als lucratief verdienmodel maar juist de behoefte aan betaalbare woningen van onze inwoners vervuld. Voorbeelden hiervan zijn;
Anti-speculatiebeding; Een anti-speculatiebeding moet het speculeren met nieuwbouwwoningen en misbruik van kortingsregelingen tegengaan.

Zelfbewoningsplicht: Iedereen die een huis koopt moet er zelf gaan wonen.

Doelgroepenverordening: Een document waarin regels zijn vastgelegd over het bouwen en behouden van betaalbare huur- en koopwoningen. Dit zorgt ervoor dat woningen ook echt naar de woningzoekenden gaan voor wie deze bedoeld zijn.

- Indien nodig worden extra maatregelen onderzocht om de gewenste doorstroming te bevorderen, denk hierbij aan een verhuispremie voor senioren welke een gezinswoning achterlaten en het meenemen van de huidige huurprijs.
- **De PvdA pleit voor een evenwichtige en rechtvaardige verdeling van sociale huurwoningen waarbij de lengte van de termijn dat een woningzoekende staat ingeschreven, voor het grootste deel weer bepalend is in het toewijzingssysteem.** Concreet betekent dit dat wij ernaar willen streven dat een aanzienlijk deel van de beschikbare voorraad huurwoningen wordt toegewezen op basis van inschrijftijd. Om onze eigen inwoners wat meer kans te geven krijgen zij drie jaar extra inschrijftijd achter hun naam.
- Woningbouw is maatwerk en daarom staan wij open voor vernieuwende woonvormen. Denk hierbij aan verplaatsbare woningen op tijdelijke locaties om een flexibele schil van woningen te creëren maar ook aan Tiny Houses.
- Wij willen de mogelijkheid voor sociale huurkoop onderzoeken. Hierbij wordt een huurwoning getaxeerd en een deel van de huur wordt gereserveerd om af te schrijven van de getaxeerde waarde. Op het moment dat er is afgeschreven tot een bedrag waarvoor de huurder een hypotheek kan krijgen wordt deze in staat gesteld om de woning in bezit te krijgen.
- Om te voorkomen dat inwoners die wel graag willen kopen, maar het nog nét niet kunnen betalen, tussen wal en schip belanden wordt bij nieuwbouwprojecten de mogelijkheden voor het Ko-Lat (Sociale koop; Woon nu, koop later) principe onderzocht.

2. De toekomst van Losser

Onze gemeente telt vijf officiële kernen, waarvan de hoofdplaats Losser verreweg de grootste is. Elke kern heeft zijn eigen geschiedenis. De Partij van de Arbeid weet elke kern op waarde te schatten en heeft voor elke kern afzonderlijk een eigen toekomstverhaal.

Om de zelfstandigheid van de gemeente Losser ook voor de toekomst te garanderen is het van belang om op een verantwoorde wijze te groeien naar 24.000 inwoners. Gezien de bedreigingen voor de kleinere plattelandsgemeenten is het aan de Losserse politiek om te voorkomen dat een herindeling/fusie noodzakelijk wordt. Dit vraagt om voldoende bestuurskracht (kwaliteit van raadsleden, wethouders en ambtenaren) en een goede financiële huishouding.

Voor ons is het een absolute topprioriteit om samen met de bewoners de leefbaarheid in iedere kern op peil te houden en te verbeteren. Mensen worden gemiddeld ouder, en vaak ook ouder in goede gezondheid. Zelfstandig blijven wonen in de eigen woning blijkt soms niet goed mogelijk, maar er zijn weinig alternatieven. De behoefte aan hulp en zorg neemt toe. Tegelijkertijd verlaten jongeren de gemeente voor bijvoorbeeld studie, werk of voorzieningen. Daardoor verandert de huishoudensamenstelling in de gemeente snel en neemt het economisch draagvlak voor de nog resterende voorzieningen steeds verder af. Het vraagt om een doordacht handelen om deze trend te keren.

Alle huidige (basis)voorzieningen in de kernen dienen op peil gehouden te worden. De kwaliteit moet daarbij hoog zijn, ook voor eventuele nieuwe voorzieningen in de toekomst. Wij willen een actieve, leefbare gemeenschap in iedere kern binnen onze gemeente. Hierdoor is het van belang dat jongeren verbonden blijven aan de gemeenschap waarin ze zijn opgegroeid. Het wonen in onze gemeente moet aantrekkelijk en mogelijk blijven voor hen.

- Inwoners kennen hun buurt het beste. Daarom zijn we voor een sterke positie van dorpsraden, die de gemeente gevraagd en ongevraagd informeren over ontwikkelingen en mogelijke oplossingen in de desbetreffende kern. Een belangrijke voorwaarde is de samenstelling: iedereen moet mee kunnen praten, ongeacht iemands achtergrond, inkomen of opleidingsniveau.
- Om verpaupering van leegstaande panden tegen te gaan en te voorkomen dat de woonomgeving ontsierd wordt door braakliggende terreinen gaan we de gemeentelijke welzijnsnota zo aanpassen, dat de gemeente een instrument in handen krijgt om op te treden tegen eigenaren die hun bezittingen laten verslonzen en daarmee de kwaliteit van de ruimtelijke omgeving soms jarenlang naar beneden halen.
- Vernieuwende initiatieven van groepen jongeren ter bevordering van de leefbaarheid krijgen een financiële aanmoedigingspremie.

- Door permanente 'belevingsactiviteiten' op de pleinen binnen de kernen aan te bieden willen wij de levendigheid van deze pleinen en hiermee de kernen vergroten.
- In de grote kernen wordt een dag(deel) in de week een gemeentelijk loket ingericht waar inwoners voor al hun gemeentelijke zaken, maar ook met willekeurige vragen, terecht kunnen.

Glane

Mede vanwege de verkeersproblematiek in de Glane, de wateropgaven en de ontwikkelingen vanuit het waterschap rondom de Dinkel is samen met de zeer actieve en enthousiaste dorpsraad de visie "Kwaliteitsimpuls Glane" opgesteld. Specifiek voor de Glane geldt dat er genoeg moet blijven te beleven, dit door het actieve verenigingsleven optimaal te faciliteren. Daarnaast is het van belang dat Glane een aantrekkelijke en veilige kern blijft. Dit vraagt om wat aanpassingen in de openbare ruimte. Wij willen er werk van maken dat ook de Glane, door het aantrekken van fietsers en wandelaars, de komende jaren meeprofiteert van de toeristische ontwikkeling van de gemeente Losser. Verzoeken tot woningbouw in de Glane zullen wij in de basis positief benaderen.

De komende raadsperiode is de uitvoering van de volgende projecten van belang voor de Glane.

- Herinrichting Weertsstraat en de herontwikkeling pand Eldorado. De inrichting van de Gronausestraat vraagt ook de komende jaren nog om de nodige aandacht.
- Kulturhus Glane: het huidige Dorpshuis "De Glaan" voldoet niet meer aan de eisen de huidige tijd. Het gebouw vraagt naast renovatie ook om uitbreiding om te kunnen blijven voorzien in functies die aansluiten bij de behoefte van inwoners.

Beuningen

De grootste uitdaging voor Beuningen is het behouden en aantrekken van jongeren en jonge gezinnen. Dit leidt tot drie concrete focuspunten.

- Realisatie Dorpshoes/Kulturhus; Beuningen verdient een ontmoetingsplek voor sociale en culturele activiteiten.
- Mariaschool; Voor het aantrekken en behouden van jonge gezinnen is dit cruciaal voor Beuningen. Daarom vinden wij het voortbestaan van deze basisschool van groot belang. Vanwege de bouwkundige staat maar ook uit oogpunt van verduurzaming is de Mariaschool toe aan renovatie. De komende raadsperiode zullen de mogelijkheden hiervoor onderzocht moeten worden waarbij nieuwbouw niet uitgesloten is.
- Doelgericht bouwen; Voorkomen moet worden dat de jeugdige inwoners van Beuningen vertrekken naar de buurgemeenten vanwege een gebrek aan passende woonruimte. Daarom is het van belang om deze doelgroep te bedienen met voldoende woningen in de juiste prijsklasse.

De Lutte

De Lutte is door haar grote natuurlandschappelijke waarde het middelpunt van het toerisme in de gemeente Losser. Daarnaast kent de Lutte een actief verenigingsleven. Om dit ook in de toekomst te borgen is het vasthouden van jongeren een van de uitdagingen voor de Lutte. Hiervoor is het van belang dat er voldoende passende woonvoorzieningen voor deze jongeren worden aangeboden om ze aan de Lutte te blijven binden.

Het op korte termijn verplaatsen van de sporthal naar De Stockakker is voor de PvdA een prioriteit in de aankomende raadsperiode. Hierdoor wordt er voor het dorp De Lutte één centraal en compleet sportpark gerealiseerd waar alle sporten zich in elkaars directe omgeving bevinden. Zo ontstaat er een duidelijke versterking omdat hierdoor op zowel financieel vlak als op het gebied van vrijwilligers verschillende voordelen kunnen worden behaald voor de verenigingen. Een extra voordeel is dat gymlessen voor de basisschoolkinderen op korte loopafstand verzorgd kunnen worden.

Zoals reeds beschreven wordt De Lutte omringt door prachtig landschap. Het Arboretum is een ware toeristische trekpleister waar jaarlijks rond de 100.000 bezoekers komen. Nu zijn er vanuit Den Haag plannen om de Noordtak van de Betuwelijn via de Achterhoek en Twente, via Oldenzaal naar Duitsland te laten lopen. Als deze plannen werkelijkheid worden zal dit ten koste gaan van het natuurgebied Boerskotten en het Arboretum. Daarnaast zal het leefklimaat in De Lutte afnemen door een toename van geluidsoverlast en een toename van het vervoer van gevaarlijk stoffen over het nieuw aan te leggen spoor. Wij zullen ons maximaal inzetten voor een actieve lobby tegen deze plannen.

Onze focuspunten voor de Lutte zijn:

- Woonvormen ontwikkelen die betaalbaar zijn voor jongeren.
- Verplaatsen sporthal naar de Stockakker.
- Actief verzet tegen de noordtak van de Betuweroute via Oldenzaal richting Duitsland.

Overdinkel

De laatste jaren is er in fysieke zin veel geïnvesteerd in Overdinkel, denk hierbij aan de verschillende ontwikkelingen met betrekking tot de openbare ruimte maar ook de realisatie van 't Trefhuus. Desalniettemin blijkt nog steeds uit de objectieve monitoringcijfers m.b.t. psychische problematiek, sociale status, eenzaamheid, sociale samenhang en armoede dat de sociaaleconomische structuur van het dorp Overdinkel versterkt moet worden. Dit vraagt om een meerjarenaanpak. De Partij van de Arbeid heeft zich hier de afgelopen raadsperiode voortdurend voor ingezet. Met succes is een voorstel ingediend waardoor in samenwerking met verschillende betrokken partijen een plan van aanpak is opgesteld ter bevordering van de leefbaarheid. De komende raadsperiode zal dit plan uitgevoerd moeten gaan worden. Daarnaast blijft het zaak om de sterke punten van het dorp verder te benadrukken en de kansen zoveel mogelijk te benutten.

De lokale economie in Overdinkel zou een boost goed kunnen gebruiken. De mogelijkheden hiervoor zijn weliswaar beperkt. Onderzocht zou moeten worden in hoeverre economische ontwikkelingen bij de grensovergang in ruimere mate gestimuleerd kunnen worden. Overdinkel heeft zich de afgelopen jaren op toeristisch vlak enorm ontwikkeld. Een Grensmuseum zou hierop een waardevolle toevoeging kunnen zijn. Ook voor Overdinkel geldt dat een aanbod van voldoende en passende woningen cruciaal is voor de leefbaarheid

zowel nu als in de toekomst, met name om het jongerenpotentieel voor het dorp te behouden.

Voor de PvdA zijn tijdens de aankomende raadsperiode onderstaande speerpunten cruciaal voor de dorontwikkeling van Overdinkel.

- Grensmuseum
- De grensovergang Overdinkel-Gronau wordt ontwikkeld tot een aantrekkelijke plek met uitstraling en meer economische bedrijvigheid aan beide zijden van de grens.
- Doelgericht woonbeleid
- Hart voor Overdinkel 2.0; na investeringen in de openbare ruimte nu op sociaal en economisch vlak.

Losser

Wij kijken positief terug op de ontwikkelingen welke de kern Losser de afgelopen raadsperiode heeft doorgemaakt. Trots zijn wij op de vernieuwbouw van het Twents Carmel College aan de Oranjestraat, de nieuwbouw van Sporthal de Fakkell en de uitvoering van het Centrumplan Losser.

Veel van de geconstateerde trends en ontwikkelingen evenals genoemde verbetervoorstellen in dit verkiezingsprogramma zijn van toepassing op de kern Losser en haar inwoners. Denk hierbij aan het bestrijden van armoede, een realistische maar toch vooruitstrevende duurzaamheidsvisie en doelgericht woonbeleid. Hieronder een beknopte beschrijving van de aandachtspunten van de PvdA gerelateerd aan de kern Losser.

Herontwikkeling van het gebied De Muchte: het gebied tussen de Diepenbrocklaan, Muchteweg en Vlasakker. Op dit terrein stonden een peuterspeelzaal en gebouwen van de stichting Fundament. Inmiddels zijn deze gebouwen gesloopt. Op deze locatie moeten woonvoorzieningen worden gerealiseerd voor mensen welke leven met een beperking.

De PvdA betreurt het ten zeerste dat de potentie van het Martinusplein volledig onbenut wordt gelaten. De toeristisch meest aantrekkelijke plek in het centrum van Losser wordt gebruikt als parkeerplaats. Reeds is gebleken dat een volledig horecaplein op deze plek onrealistisch is. Wat wij echter niet willen is dat dit plein op slot gezet wordt door de panden op deze locatie enkel een woonfunctie toe te kennen. Wat ons betreft gaat de gemeente in gesprek met verschillende relevante partijen om de mogelijkheid voor een parttime horecaplein in het hoogseizoen te onderzoeken. Al dan niet in combinatie met de toevoeging van een muziekkoepeel waardoor amusement in de vorm van live-entertainment in ruimere mate gefaciliteerd kan worden.

Al in november 2020 pleitte de PvdA voor een cultureel centrum in de Aloysiusschool omdat hiermee de potentie van deze locatie optimaal benut zou worden. Dit voorstel is tot onze tevredenheid volledig overgenomen. De Aloysiusschool krijgt een culturele bestemming met o.a. een multifunctionele zaal en ruimte voor huisvesting van lokale organisaties zoals de Historische Kring. De 'nieuwe' Aloysiusschool moet een bijdrage leveren aan het opwaarderen en functioneren van het centrum van het dorp Losser.

De PvdA mist een buurthuisfunctie in Losser. Het faciliteren en stimuleren van ontmoetingen tussen verschillende soorten mensen en leeftijdscategorieën kent vele voordelen zoals het bevorderen van de gemeenschapszin maar ook het bestrijden van eenzaamheid. Het beweeg- en ontmoetingspark "Omnipark Losser" zou wellicht ook in deze behoefte kunnen voorzien. Samen met een mogelijke fusie van de voetbalclubs KVV Losser en AJC'96 biedt

dit een enorme kans voor een volwaardige en toekomstbestendige ontmoetingsplek voor het dorp Losser. Beide initiatieven kunnen daarom ook rekenen op de steun van de Partij van de Arbeid.

Regionale samenwerking

Een negatieve houding ten opzichte van samenwerkingsverbanden is gevoelsmatig begrijpelijk maar rationeel gezien onverstandig. Het maakt ons niet zwakker maar juist sterker. Dat vraagt om acceptatie van de veranderende rol en werkwijze van gemeenteraadsleden op bepaalde beleidsterreinen. Dit is in het belang van de gemeente Losser; vanwege onze beperkte omvang zijn wij voor de uitvoering van enkele wettelijke taken afhankelijk van de centrumgemeente of regionale samenwerkingsverbanden. Het zorgt er juist voor dat wij als gemeente Losser zelfstandig kunnen blijven. Dat is wat ons betreft zeker de moeite waard om onze eigen trots op sommige momenten van ondergeschikt belang te laten zijn.

Om ons jongerenpotentieel een goed toekomstperspectief te bieden zijn wij gebaat bij kwalitatief goede regionale werkgelegenheid. Wanneer de lokale economie in de steden om ons heen goed functioneert dan profiteert Losser daar van. Daarom zijn wij voorstander van de Twente Board; een samenwerkingsverband tussen de overheid, het onderwijs en ondernemers ter versterking van de brede economie in Twente. Wat goed is voor de regio, is goed voor de gemeente Losser.

Grensoverschrijdende samenwerking

De ligging aan de Duitse grens is een specifiek kenmerk van de gemeente Losser welke kansen biedt. Hiervoor is grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder met Gronau en Bad Bentheim, zeer van belang. Met onze samenwerkingspartners zullen wij het gesprek aan moeten gaan hoe de Euregionale samenwerking nog meer voordelen kan opleveren met betrekking tot het delen van kennis en kunde maar ook het ontwikkelen van initiatieven op het gebied van werk, toerisme maar ook veiligheid.

3. Iedereen doet mee

De PvdA staat voor een gemeente waar iedereen actief onderdeel uitmaakt van de gemeenschap. Dit raakt verschillende beleidsterreinen met thema's als zorg, welzijn, werk en inkomen. Iedere inwoner van de gemeente Losser moet de mogelijkheid hebben om mee te kunnen doen aan de samenleving, onafhankelijk van leeftijd, afkomst of eventuele beperkingen. Hiervoor is het van belang dat onze inwoners zich financieel goed kunnen redden en dat er naar ze wordt omgekeken op de momenten wanneer het nodig is. Met enkel een grote zak geld is de armoede in onze samenleving niet op te lossen. Om armoede blijvend te voorkomen en voedselbanken overbodig te maken zullen wij de rauwe randjes van de kapitalistische structuren van onze samenleving af moeten schaven. Dat gaat ons lokaal niet lukken. Wel heeft de lokale overheid een actieve verantwoordelijkheid in het zoveel mogelijk beperken van armoede en het garanderen van voldoende toekomstperspectief voor al onze inwoners.

Werk & Inkomen

Om mee te kunnen doen is financiële zekerheid een basisvoorwaarde. Het hebben van werk heeft veel positieve bijkomstigheden: een zinvol bestaan, sociale contacten, erbij horen. De gemeente zal hierin de volgende acties moeten ondernemen om hierin haar verantwoordelijkheid te nemen.

- Individueel maatwerk moet voorkomen dat mensen langdurig op het bestaansminimum moeten leven. Deze zorg en aandacht moeten armoede verminderen en helpen voorkomen, en daarnaast mensen weer vertrouwen in de toekomst geven.
- Ieder kind in de gemeente Losser verdient een goede start en een eerlijke kans, de gemeente dient zich extra in te zetten voor gezinnen met kinderen die onder de armoedegrens leven.
- Wij staan voor een ruimhartig minimabeleid met een inkomensgrens van 130% van het bijstandsminimum. Het werkelijk te besteden inkomen zal hierbij zoveel mogelijk leidend moeten zijn. We compenseren daadwerkelijk uitgegeven eigen zorgrisico (nu 385 euro per jaar) voor inwoners met een inkomen tot net boven de bijstandsnorm.
- De verschillende ondersteuningsmogelijkheden moeten gemakkelijk vindbaar, leesbaar en voor iedereen te begrijpen zijn. Daarnaast moeten de minimaregelingen zoveel mogelijk samengebundeld worden om te toegang zo laagdrempelig mogelijk te maken.
- De gemeente zoekt zinvol werk voor alle mensen die worden gerekend tot de participatiewet, te beginnen bij de gemeente zelf. Een duurzame en toekomstverzekerde oplossing voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is hierbij ons uitgangspunt.
- Wij vinden dat de gemeente een goed en blijvend actueel inzicht in de lokale werkgelegenheid moet hebben, zowel de vraag als het aanbod.
- Vroegsignalering van schulden is noodzakelijk om mensen weer tijdig perspectief te kunnen bieden, net als een schuldhulpverlening die uitgaat van het oplossen van de problemen met een schuldenpauze als dat nodig is en met als vertrekpunt het

besteedbaar inkomen.

Zorg & Welzijn

De laatste jaren is onze samenleving verandert van een verzorgingsstaat naar een participatiesamenleving. De aandacht naar mensen die zorgbehoevend en minder zelfredzaam zijn is hierdoor aanzienlijk verminderd. Mensen worden zelfstandiger geacht dan vroeger en van hen wordt verwacht dat zij verantwoordelijkheid nemen voor zijn of haar eigen leven en omgeving zonder hulp van de overheid. De gedachte is dat men de hulp moet zoeken binnen zijn of haar eigen kennissenkring. De Partij van de Arbeid blijft een kritische blik houden op de manier waarop hier in de gemeente Losser invulling aan wordt gegeven. Het is van belang dat in deze nieuwe vorm van samenleven iedere burger kan participeren. Door de ontwikkeling naar de participatiesamenleving is de rol van de mantelzorgers binnen onze gemeenschap steeds belangrijker geworden. De zorg voor ouderen, langdurig zieken, mensen met een licht verstandelijke beperking of psychische problematiek is voor een groter deel thuis plaats gaan vinden. Mantelzorgers verdienen goede ondersteuning want de impact van het vrijwillig aanbieden van zorg mag niet onderschat worden.

- De zeggenschap van cliënten en medewerkers vergroten we, zodat die ook echt kunnen meepraten en besluiten over de kwaliteit van zorg en welzijn, het borgen van werknemers- en cliëntenbelangen en de toekomst van zorg en welzijn in de eigen gemeente.
- Mantelzorgers mogen nooit gebruikt worden om noodzakelijke professionele zorg te vervangen. Mantelzorgers zijn van onschatbare waarde. Zij verdienen onze steun en waardering. Wij willen hun positie versterken door hen bij te staan. We zorgen dat er goede ondersteuning is voor mantelzorgers in de vorm van respijtzorg en praktische emotionele hulp.
- Wij zetten in op het vergroten van de levensloop- en/of zorgbestendigheid van zowel de bestaande woningvoorraad als de nieuw te bouwen woningen.
- Het aanvragen van zorg moet zo eenvoudig mogelijk worden gemaakt. Het moet voor elke inwoner duidelijk zijn waar men terecht kan met een ondersteuningsvraag. Daarnaast is het van belang dat relevante informatie over de zorg op verschillende manieren wordt verstrekt. In de zorg is elke vraag relevant, krijgt iedereen een persoonlijk gesprek en beperkt de dienstverlening zich nooit tot alleen maar digitaal.
- Voor ons geldt als uitgangspunt dat zorg dichtbij, toegankelijk en betaalbaar beschikbaar is voor onze inwoners. Zij moeten vanuit vertrouwen een beroep kunnen doen op de zorg. Om deze redenen hebben wij onze bedenkingen bij het functioneren van de scootmobielpool; op afspraak incidenteel gebruik kunnen maken van een scootmobiel. Wij ontvangen meerdere signalen dat het inwoners beperkt in hun vrijheid. Graag zouden wij deze werkwijze willen evalueren en verbeteren.
- De open-einde regelingen in de WMO en jeugdzorg staan voor ons niet ter discussie. Ook zien wij de herinvoering van een inkomensafhankelijke bijdrage in de WMO als beter alternatief voor het huidige abonnementstarief.

Specifieke aandachtsgebieden

Onze verantwoordelijkheid om inwoners zo goed mogelijk te ondersteunen om zo optimaal mogelijk deel te kunnen nemen aan de lokale samenleving gaat verder dan bovenstaande thema's. Extra aandacht is nodig voor de volgende zaken:

- **Eenzaamheid;** We ondersteunen (financieel) burgerinitiatieven in het organiseren en coördineren van gezamenlijke activiteiten om sociale contacten te bevorderen en om vereenzaming tegen te gaan. Inwoners kunnen elkaar daarin versterken door kleine projecten te organiseren om op die manier iets voor elkaar te kunnen betekenen. Het bestrijden van eenzaamheid zien we als onze maatschappelijke opgave.
- Niet iedereen kan het niveau van volledige zelfredzaamheid bereiken, ondanks dat we vinden dat 'iedereen moet meedoen'. Mensen met een beperking moeten volwaardig mee kunnen doen in onze samenleving. Dit kan worden bereikt door een betere toegang tot de arbeidsmarkt, publieke voorzieningen, de openbare ruimte en het openbaar vervoer. De gemeente moet daar waar mogelijk ondersteunen of initiatief nemen maar ook zelf zaken uitvoeren. De PvdA heeft meermaals opgeroepen om het VN-verdrag Handicap zo snel mogelijk volledig door te voeren in de gemeente Losser.
- **Laaggeletterdheid;** Het aantal laaggeletterden in Nederland groeit. Laaggeletterdheid staat participatie en zelfredzaamheid in de weg. Daarom dient de aanpak een combinatie te zijn van herkennen, opleiden en beter communiceren. Het gaat dan niet alleen om taalcursussen, maar ook om het herkennen van en duidelijker communiceren met laaggeletterden. Wij ondersteunen onze scholen bij het verbeteren van hun leesonderwijs en in onze buiten- en naschoolse opvang is de bestrijding van laaggeletterdheid een van de speerpunten en worden kinderen met informele lesmethodes uitgedaagd om meer te lezen.
- Vanaf 1 juli 2021 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de inburgering van nieuwkomers. In het nieuwe stelsel wordt meer belang gehecht aan het leren van de taal en kan dit worden gecombineerd met (vrijwilligers)werk of stages. Wij willen voorkomen dat nieuwe inwoners linea recta zonder uitzicht naar de bijstand gaan maar juist investeren in de persoonlijke ontwikkeling zodat wij hen een goed toekomstperspectief kunnen bieden.
- **Senioren;** We richten een 'seniorenbureau ouderen' in om onze senioren optimaal te ondersteunen. Zij kunnen hier terecht met al hun vragen: van financiën tot zorg, en van huisvesting tot de aanschaf van hulpmiddelen. Als mensen zelf niet meer de deur uit kunnen, zijn huisbezoeken de standaard. In de huishoudelijke ondersteuning zien wij liever elke week iemand, die langsgaat bij kwetsbare ouderen om te vragen hoe het gaat en wat er nodig is, dan dat we alles vertalen in het maximum aantal uren huishoudelijke hulp.

4. Leven in Losser

Voor iedere inwoner van Losser een fijn leven. Dat is ons streven. Familie, vrienden, buren en kennissen moeten er samen het beste van maken. De invloed van lokale politieke keuzen hierop lijkt gering, toch is deze er zeer zeker. Een fijn leven gaat namelijk ook over sport, onderwijs, cultuur maar bijvoorbeeld ook veiligheid. De Partij van de Arbeid wil investeren in het samenleven omdat een sterk gemeenschapsgevoel vele voordelen kent. Inwoners zullen actiever deelnemen aan de gemeenschap waardoor men meer begrip krijgt voor elkaar en verschillen weet te accepteren door te denken in overeenkomsten.

Sport en bewegen

Sport is van groot belang voor een lichaam en geest. Sport kan functioneren als sociaal bindmiddel; waar mensen samen sporten ontstaat een gevoel van saamhorigheid, teamspirit en onderling respect. Daarmee leveren sportverenigingen een onmisbare bijdrage voor het vitaal en krachtig houden van onze lokale samenleving. Wie sport en lid is van een sportclub, is vaak gezonder en heeft een breder sociaal netwerk dan iemand die geen lid is van een sportvereniging. We koesteren onze vrijwilligers en verenigingen dus en zien sport als een publieke voorziening. De gemeente faciliteert en ondersteunt de verenigingen. Dat geldt ook voor (nieuwe) sporten die ruimte of onderdak zoeken.

- Verenigingsloket: inhoudelijke ondersteuning van (sport)verenigingen bij kwesties als vrijwilligersbeleid, kadervorming, subsidies, alcoholmatiging, samenwerking en cross-over activiteiten.
- Ondersteuning van de sportverenigingen bij het ontwikkelen van programma's voor diverse doelgroepen: jonge kinderen, ouderen/senioren, mensen met een beperking; sport, bewegen en beweegzorg nauwer verbinden met de uitvoering van WMO, jeugdwet, Gezondheidswet en Armoedebeleid (sport en bewegen als preventief middel voor een gezonde leefstijl); Binnen terreinen als cultuur, recreatie, sport, uitvoering geven aan het VN-verdrag.
- Voor sport en bewegen zijn er bovendien goede accommodaties nodig. We kiezen voor nieuwe vormen van samenwerking om sporten te verbinden met andere sporten en groepen, zoals het sportieve buurthuis en e-sports. Als dat nodig is, helpen we sportaccommodaties om te verduurzamen, zodat ook onze sportverenigingen klaar zijn voor de toekomst.
- Bij de inrichting en ontwikkeling van de buitenruimte houden we nadrukkelijker rekening met bewegen.
- We investeren ook in voorzieningen voor individuele sport en recreatie. Denk daarbij aan wandel-, hardloop-, en mountainbikeroutes in de open lucht, maar ook buitenfitness of yoga in de parken.

Onderwijs

Voor ons is de school de plek waar je al je leeftijdsgenoten ontmoet, de plek waar je veilig voelt en waar je een eerlijke start in het leven maakt. De buurt waarin je woont, je achtergrond of wie je ouders zijn, mogen nooit bepalend zijn voor wie je later wordt. Extra aandacht is en blijft nodig voor kinderen in achterstandsituaties. Dat betekent dat de

gemeente in beeld moet hebben over wie het gaat, en daar ook actie op onderneemt. Scholen worden alleen gesloten als de kwaliteit van het onderwijs niet op niveau is en gebracht kan worden, nooit om het simpele feit dat er te weinig leerlingen zijn. Scholen in de kleine kernen kunnen zo behouden worden.

- We trekken in samenwerking met scholen, bibliotheken en organisaties als Stichting Lezen en Schrijven alles uit de kast om laaggeletterdheid in en buiten de klas te bestrijden.
- Door naast onderwijs en kinderopvang ook vrijetijdsbesteding, ontspanning, sport en cultuur aan te bieden, krijgen alle kinderen de mogelijkheid zich optimaal te ontwikkelen.
- Ons ideaal is een brede school voor ieder kind. De school, gratis kinderopvang, voldoende buitenschoolse activiteiten en brede talentontwikkeling vormen samen brede scholen.
- Bijles hoeft niet afhankelijk te zijn van je portemonnee. Dure bijlessen vergroten de ongelijkheid. Alle kinderen die extra onderwijs, huiswerkbegeleiding of coaching in studievaardigheden nodig hebben, moeten dat via de school kunnen krijgen. Scholen ontvangen hiervoor extra middelen.
- Muziekonderwijs is blijvend onderdeel op alle basisscholen.
- We (her)introduceren schooltuintjes met daaraan gekoppeld milieueducatie.
- We vinden dat ieder kind een zwemdiploma moet kunnen halen. Daarom organiseren we schoolzwemmen voor alle leerlingen uit groep 5.
- Kleine scholen worden alleen gesloten als de kwaliteit van het onderwijs echt niet op niveau kan blijven. Als het schoolbestuur wil sluiten, dan onderzoekt de gemeente of doorgaan als openbaar onderwijs mogelijk is.

Cultuur

Wij streven naar een ruime aanwezigheid van culturele voorzieningen zoals musea, theaters, festivals, heemkunde, etc. Dat is ook nodig: voor de eigen bevolking en voor het toerisme. Kunst en cultuur raakt, verbindt, verheft, ontspant en biedt naast plezier ook stof tot nadenken. Het gaat over wie we zijn, over onze drijfveren en over onze dromen.

- We investeren in onze culturele voorzieningen en willen deze behouden om de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van onze gemeente te vergroten
- Het ontwikkelen van culturele activiteiten in onze gemeente verdient ondersteuning. We helpen bij vergunningen (aanvraag en vlotte verlening) voor evenementen, faciliteren wanneer culturele initiatieven daarom vragen en halen actief nieuwe initiatieven bij ondernemers, instellingen en bevolking op.
- Alle kinderen en jongeren moeten mee kunnen doen aan cultuureducatie. We maken dit toegankelijk en betaalbaar door de samenwerking tussen culturele instellingen en het onderwijs te stimuleren.

Behoud van cultuurhistorisch erfgoed

Cultuurhistorisch relevant vastgoed is de afgelopen decennia in onze gemeente in rap tempo afgenomen. Wij vinden dat we moeten staan voor ons cultureel erfgoed; cultureel erfgoed beschermen en behouden we. Dat betekent dat we dergelijke gebouwen beschermen tegen aantasting en sloop, en ons hard maken voor behoud en waar nodig renovatie en hernieuwd gebruik.

Ook immaterieel erfgoed verdient het beschermd te worden. Of het nu gaat om typisch Twentse gebruiken (bijvoorbeeld de diverse paasgebruiken), het Noaberschap, of de Twentse taal. De gemeente heeft die beschermende rol waar te maken en moet dit ook actief uitdragen.

Veiligheid en openbare orde

Iedereen in onze gemeente heeft recht op een veilige leefomgeving. Wanneer je je onveilig voelt in je eigen huis of als je de straat op gaat, kan je je niet ontplooiën en heb je geen eerlijke kans op een fijn leven. Veiligheid is een basisbehoefte, die voor de meesten van ons gelukkig een vanzelfsprekendheid is. Echter juist in de buurten waar de inwoners het al zwaar hebben, is het dat niet. In onze kwetsbare buurten zijn de meeste woninginbraken, is de verloedering door vandalisme en achterstallig onderhoud het grootst, is de overlast door ondermijnende criminaliteit het meest tastbaar en zijn de inwoners het meest vatbaar voor de verlokkingen van het snelle geld van de drugsriminaliteit.

We kiezen voor een ambitieuze en brede aanpak. Handhaving gaat hand in hand met preventie. We geloven in de kracht van de buurt en haar inwoners, en gaan samen met hen de problemen te lijf. Voorkomen is altijd beter dan genezen. We bieden kwetsbare jongeren daarom een wenkend perspectief, zorgen voor goede voorlichting en voorkomen samen met ouders, jongerenwerkers, jeugdhulp en de scholen dat kwetsbare jongeren het verkeerde pad kiezen.

We willen voorkomen dat mensen door financiële problemen en gebrek aan perspectief in een hoek worden gedreven en geen andere uitweg zien dan de criminaliteit. Als mensen zich door criminelen laten verleiden om hun zolder vol met wietplanten te zetten of om zich als dekmantel voor het witwassen van crimineel geld te laten gebruiken is het eigenlijk al te laat. Daarom werken we met een maatwerkbudget om te voorkomen dat mensen in nood verder afglijden, en richten we ons in de schuldhulpverlening specifiek op hulp aan deze kwetsbare groep. Zo nemen we de criminelen de wind uit de zeilen.

- We investeren extra in de meest kwetsbare buurten, omdat daar de meeste woninginbraken zijn, de onveiligheid op straat het grootst is, vandalisme het meest zichtbaar is en de drugsriminaliteit voor de meeste ontwrichting zorgt.
- We investeren in onze sociale infrastructuur: elk dorp heeft minimaal een wijkagent en een jongerenwerker. Het jongerenwerk staat in nauw contact met de gemeente, het onderwijs, de jeugdzorg en de politie. De gemeente heeft een coördinerende rol.
- Jongeren worden vaak al een op zeer jonge leeftijd geronseld door criminelen. We hebben daar oog voor en proberen jongeren daarvoor met gerichte voorlichting op de (basis)scholen te behoeden. Snel geld bestaat niet en als je er eenmaal inzit, kom je er niet meer uit.
- Effectieve handhaving is alleen mogelijk als de meldbereidheid van buurtbewoners groot is. De meldbereidheid wordt groter als het vertrouwen in de opsporende

instanties omhoog gaat en buurtbewoners het idee hebben dat er ook daadwerkelijk iets met hun melding wordt gedaan.

- We geloven in de kracht van buurtpreventieteams. Wanneer buurtbewoners zich inzetten voor een betere buurt met minder inbraken, vandalisme en overlast, dan ondersteunen we hen en zorgen we voor korte lijntjes met de politie en handhaving, zodat het belangrijke werk van de buurtpreventieteams niet voor niets is.

Onze gemeente kent een groot buitengebied en enkele industrieterreinen. Wij moeten ons bewust zijn van de risico's die dat met zich meebrengt voor het ontwikkelen van criminele activiteiten. Dat heeft ook betrekking op het controleren van bestemmingsplannen en vergunningen. Binnen de gemeentelijke organisatie moeten signalen van ondermijning een structureel punt van aandacht zijn. Goede contacten met inwoners, andere overheden en het openbaar ministerie moeten voorkomen dat criminele activiteiten voet aan de grond krijgen.

Ondernemen

We stimuleren de initiatieven van het MKB op het gebied van de werkgelegenheid en leefbaarheid in onze gemeente Losser. Ondernemers zorgen voor een bruisende gemeente. Bedrijven moeten beschikken over voldoende ontwikkelruimte en over voldoende plekken om uit te breiden. Ondernemen betekent werkgelegenheid, vandaar dat we het verdienvermogen van de Losserse bedrijven willen stimuleren. Hiervoor willen we ook op regionaal niveau meewerken om de regionale economie te versterken.

Toerisme, recreatie en MKB-bedrijven zijn belangrijke pijlers van ondernemend Losser. We stimuleren de groei van het toerisme en willen op een ondernemende wijze de cultuurhistorische thema's hier een prominent onderdeel van laten uitmaken.

- We ondersteunen initiatieven van bedrijven die werk bieden aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- We stimuleren alle vormen van recreatieve ondernemingen die zorgen dat er meer dagrecreanten onze gemeente bezoeken, overeenkomstig de eisen van de leefomgeving en het landschap.
- We zorgen dat het centrum van Losser een levendig winkelgebied blijft waar lokaal ondernemerschap wordt gewaardeerd met verscheidenheid aan winkels.
- We promoten de cultuurhistorische waarden van de gemeente Losser ter stimulering van het toerisme.
- Een upgrade van onze bestaande bedrijventerreinen evenals het onderzoeken van mogelijkheden voor het ontwikkelen van nieuwe bedrijventerreinen vinden wij zeer wenselijk. Dit om de lokaal ondernemerschap en de bijbehorende werkgelegenheid, ook met het oog op de toekomst, te stimuleren.
- We koesteren de inzet van de bedrijvencontactfunctionaris welke adviseert over algemene economische zaken, de economische bedrijvigheid bevordert en zich richt op de werving van bedrijven. Verder onderhoudt de bedrijvencontactfunctionaris contacten en geeft voorlichting aan gevestigde bedrijven en bedrijven die zich binnen de gemeente willen vestigen.

5. Duurzaamheid

Een schone, duurzame en eerlijke koers is noodzakelijk. In de komende jaren zetten we in onze gemeente alles op alles om de nu al merkbare gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme hitte, heftige regenbuien en langdurige droogte zo goed als mogelijk op te vangen. Een wereld met een gezonde natuurlijke omgeving, met goed geïsoleerdere huizen, betaalbare energiekosten en meer duurzame werkgelegenheid is naast een absolute noodzaak, vooral een mooi perspectief.

Bij de transitie naar een duurzame samenleving kijken wij niet alleen naar de financiële afweging maar ook naar de meerwaarde van een veerkrachtige samenleving en leefomgeving. Tijdens deze transitie moet koste wat het kost voorkomen worden dat de energietransitie de financiële ongelijkheid en de tweedeling in de samenleving vergroot. Nu zien wij dat huishoudens met hoge inkomens hun huis met subsidie kunnen verduurzamen, terwijl gezinnen met lage inkomens in slecht of niet geïsoleerde (huur)woning met hoge energielasten achterblijven. Verduurzaming van de energievoorziening mag nooit leiden tot een tweedeling tussen klimaatwinnaars en -verliezers. Wij willen dat iedereen mee kan doen en iedereen meeprofiteert.

De PvdA heeft zich niet herkent in de lobby van de coalitie richting de provincie om het Nationaal Landschap Noordoost-Twente als “winduitsluitingsgebied” op te heffen. Het had onze voorkeur gehad om vast te houden aan het Nationaal Landschap Noordoost-Twente als winduitsluitingsgebied. Helaas heeft het college hier niet voor gekozen. Daarnaast hadden wij liever gezien dat het plaatsen van windmolens centraal door de overheid was aangestuurd. Zij gooit nu deze problematiek over de schutting bij de verschillende regio's wat leidt tot ongeorganiseerd beleid rondom windmolens met mogelijk ernstige gevolgen voor het landschap.

De realisatie van zonneparken en windmolens zijn politiek gevoelige kwesties. Dat is logisch aangezien in principe niemand zit te wachten op een zonnepark of windmolen in zijn nabije omgeving. Echter vindt de Partij van de Arbeid het zeer belangrijk dat de lokale politiek hierover op een verantwoordelijke en zorgvuldige manier communiceert met onze inwoners. Het eerlijke verhaal is dat zonneparken en windmolens zelfs geplaatst kunnen worden als de voltallige gemeenteraad hiertegen zou zijn met als risico dan helemaal geen inspraak te hebben over bijvoorbeeld de locatie of de verdeling van de opbrengsten. Dát is het eerlijke verhaal. Mocht deze uitgangspositie veranderen dan zullen wij uiteraard alles in werking stellen om windturbines in ons Nationaal Landschap te voorkomen.

- Verdiensten uit lokale nieuwe energiebronnen als wind- en zonenergie moeten voor 100% terug naar de gemeenschap, en lasten en lusten moeten in verhouding tot elkaar staan. Er zijn inspirerende voorbeelden uit binnen- en buitenland die laten zien dat dit mogelijk is wanneer het eigenaarschap van de zonnevelden, windmolens en oplossingen voor het opwekken van warmte bij de gemeenschap ligt. Om dit te bereiken willen wij inzetten om het realiseren en/of opschalen van lokale duurzame energie coöperaties. Op deze manier kunnen inwoners zelf bepalen welke manier van energieopwekking past binnen de gemeenschap terwijl zij ook de vruchten hiervan plukken.
- De gemeente stimuleert met een loket 'duurzaamheid' het informeren van inwoners over energiebesparingsmogelijkheden, subsidies, duurzaamheidsleningen etc.

Energieneutraal: besparen, isoleren en duurzaam (ver)bouwen

In bestaande bouw wordt doorgedaan met een wijkgerichte aanpak van isoleren, de belangrijkste stap in het duurzaam maken van woningen. Inwoners worden ondersteund in de overgang naar duurzame stroomopwekking: gerichte adviezen, faciliteren van gezamenlijke oplossingen (bijvoorbeeld bij het gebruik grondwarmte), bevorderen van de aanschaf of huur van zonnepanelen en financiële ondersteuning bij de nodige investeringen. Dat laatste kan worden gedaan met behulp van een gesloten fonds: de gemeente stelt duurzaamheidsleningen met een lage rente beschikbaar voor inwoners om hun woning energiezuinig of -neutraal te maken. De investeringen worden terugverdiend door de lagere warmte en energiekosten. Op die manier kan de lening voor de investering worden terugbetaald. Hierbij moet worden onderzocht of er een inkomenstoets kan worden ingevoerd. Waarbij het motto is; de sterkste schouders dragen de zwaarste lasten. Hierdoor kunnen ook lagere inkomens meedoen met de verduurzamingslag.

- Iedereen moet kunnen meedoen aan de transitie. Daarvoor is een doelgerichte en pragmatische wijkgerichte aanpak nodig om de transitie ook haalbaar te maken, waarbij iedereen geholpen moet worden de kosten van isoleren en verduurzamen te kunnen betalen.
- We zorgen voor een Gemeentelijk Fonds voor Verduurzaming voor huishoudens die geen geld hebben om hun huis te verduurzamen; het fonds biedt renteloze leningen.
- Nieuwbouw moet energieneutraal en aardgasvrij zijn waarbij de daken waar mogelijk zuid of zuidwest gericht zijn om zoveel mogelijk zonne-energie op te kunnen wekken. Echter de grootste winst is te halen in het gericht verduurzamen – isoleren, circulaire verbouw - van de bestaande woningen.
- In het omgevingsplan wordt een duurzaamheidsparagraaf opgenomen. Bij alle bestemmingsplannen voor industriële bouw, opslagruimtes, en andere grote gebouwen, staat dat de daken zo worden gebouwd dat plaatsing van zonnepanelen mogelijk is.
- Klimaatverandering en verstening in steden en dorpen vergroten het risico op wateroverlast bij neerslagpieken. Zowel de gemeente als de inwoners hebben een verantwoordelijkheid. We kiezen voor een bewustwordingscampagne om bewoners erop te wijzen welke positieve bijdrage ze kunnen leveren aan het tegengaan van wateroverlast.

Afvalverwerking

Afvalverwerking is op dit moment een publieke taak en wij vinden dat het dat moet blijven. Voordat een product afval wordt en verwerkt moet worden gebeurt er van alles met dit product. Het probleem van afval moeten we zoveel mogelijk aan de voorkant proberen op te lossen. Dat betekent dus dat het erg belangrijk is dat we proberen zo weinig mogelijk afval te produceren: consuminderen, composteren en hergebruiken.

We zetten dus in op het hergebruik van allerlei producten. We stimuleren onze inwoners dan ook om zoveel mogelijk opnieuw te gebruiken. Dit heeft als gevolg dat producten die anders

afval zouden worden steeds vaker hergebruikt worden. Wat over is als afval proberen we op een zo efficiënt mogelijke manier in te zamelen voor recycling. In de huidige situatie wordt PMD, GFT en restafval gescheiden ingezameld. De voor- en nadelen van verbeterde bronscheiding en na-scheiding moeten we opnieuw tegen het licht houden en dan de best mogelijke oplossing kiezen waarbij alle opties bespreekbaar zijn, waaronder het omgekeerd inzamelen. Als dat voor de gemeente betekent dat het in het vervolg ongescheiden moet worden ingezameld, is dat voor ons geen bezwaar: het gaat om de beste oplossing.

Maar we vinden het vooral belangrijk dat er wordt ingezet op hergebruik en recyclen. Wat gaan we daar concreet voor doen?

- In elke grote kern een inzamelmogelijkheid voor tweedehands goederen zoals meubilair, kleding, etc.
- Aanmoedigingsprijs voor het meest duurzame recycle idee dat bijdraagt aan een circulaire economie.
- Het afvalbrengpunt efficiënter inrichten of vervangen.
- Onderzoeken wat de meest efficiënte manier van inzamelen is voor onze inwoners.
- Een mogelijkheid tot het gratis storten van 100KG grof huishoudelijk afval per jaar.

En de gemeente!

De gemeente heeft een voorbeeldfunctie. De gemeente Losser moet de ambitie hebben één van de duurzaamste gemeenten van Nederland te zijn:

- In 2030 is Losser voor haar energievoorziening niet langer afhankelijk van fossiele brandstoffen. Voor de interne organisatie wordt daarom een plan opgesteld om zo duurzaam mogelijk te werken, met meetbare doelstellingen. Jaarlijks wordt gerapporteerd over de ondernomen activiteiten en resultaten op het gebied van duurzaamheid.
- Energiezuinige gebouwen; de gemeentelijke gebouwen worden waar mogelijk voorzien van zonnepanelen en nieuw gemeentelijk vastgoed wordt energieneutraal gerealiseerd.
- Alle inkopen zijn bij voorkeur duurzaam. Bij aanbestedingen voor vervoer, van civieltechnische werken en andere aanbestedingen wordt gestuurd op duurzaamheid; gunning alleen aan taxi- of busbedrijven die op duurzame energie rijden.

6. Landbouw, natuur en recreatie in het buitengebied

Losser is een gemeente met veel en bijzondere natuur. Denk hierbij aan het grote aantal Natura 2000 gebieden maar ook op het mooie landschap dat over lange tijd tot stand is gekomen door de inspanningen van onze boeren.

- Wij vinden dat natuurwaarden en biodiversiteit waar mogelijk versterkt moeten worden en het landschap beschermd tegen ongecontroleerde kap van houtwallen en singels. De handhaving hierop wordt versterkt.
- De gemeente initieert en ondersteunt actief initiatieven met betrekking tot het herstellen van gemengde heg- en houtwallen. Vooral met de komst van de nieuwe GLB kunnen compensaties worden gestapeld.
- We willen graag dat kinderen uit de gemeente Losser zich ook bewust zijn van de bijzondere omgeving. Daarom gaat elke basisschool een dag helpen bij het onderhoud van een Natura2000 gebied in de gemeente Losser. Dit onder aanvoering van de verantwoordelijke wethouder.
- Wij zijn tegen de aanleg van de nieuwe Betuwelijn door onze gemeente welk ten koste gaat van natuur, landschap en duurzame landbouwgrond.

De landbouw kan het niet alleen

Wij zullen onze agrarische ondernemers moeten ondersteunen bij het toekomstbestendig inrichten van hun bedrijfsvoering. De transitie kost tijd, geld, maar ook nieuwe ideeën. Als je aan duurzame landbouw wil doen, hoe kom je dan aan geld en kennis? Wat voor andere mogelijkheden zijn er voor een transitie naar een duurzaam verdienmodel voor boer en natuur?

- Wij stellen voor het oprichten van een transitiebureau, eventueel in samenwerking met andere gemeenten, waar agrarische ondernemers terecht kunnen met nieuwe initiatieven, voor nieuwe ideeën en voorlichting en advies rond investeringen, transitiegelden en subsidies. Het transitiebureau zal een actieve rol vervullen tussen potentiële investeerders, banken, subsidieverstrekkingen en agrarische ondernemers.
- Kleinschalige, duurzame economische activiteiten moeten mogelijk zijn in het buitengebied. Dit vergt maatwerk: geëvalueerd moet worden of het huidige beleid (VAB+, rood voor rood, schuur voor schuur) daartoe toereikend is.
- Wij stimuleren nieuwe woonvormen op agrarische bouwpercelen in het buitengebied.

Verbinden en uitbreiden natuurgebieden: landbouw, recreatie en natuur

Natuur, een natuur inclusieve landbouw en een mooi Twents landschap zijn ook waardevol voor recreatie, dat in ruime mate bepalend is voor de aantrekkelijkheid van onze gemeente maar ook van belang is voor onze werkgelegenheid.

Toerisme en landbouw zijn beide belangrijk voor de lokale economie: recreanten en toeristen moeten volop kunnen genieten van het prachtige landschap, de natuur en de cultuur in Losser. Deze sectoren moeten elkaar zo veel mogelijk versterken en zo min mogelijk in de weg zitten. Ons streven is het behoud en vergroten van de werkgelegenheid in de agrarische en toeristische sector. Het transitiebureau zal hier ook een rol in kunnen spelen. Een actieve samenwerking tussen boeren, waterschap, milieu- en natuurverbanden, jagers en overheid is hiervoor van belang.

- We maken onze natuurgebieden nog meer toegankelijk voor wandelaars.
- Weidevogels willen we behoeden voor uitsterven, door samen te gaan werken in Twente-breed verband en met de Provincie. We willen dat er gezamenlijke gebiedsplannen komen die de leefomstandigheden voor weidevogels gaan verbeteren.
- Actief aanboren van nieuwe doelgroepen toeristen, zoals jongeren en sportieve mensen.
- Creatieve agrariërs, die recreatieve voorzieningen willen realiseren, worden ondersteund.
- Streven naar aaneengesloten natuurgebieden waarvan een flink deel met verhoogd waterpeil, lagere (ruige)mestgift, uitgesteld maaien in mozaïekbeheer etc. De boeren moeten hiervoor een dekkende vergoeding ontvangen en het besef moet doordringen dat je dit probleem alleen in gezamenlijkheid kunt oplossen. Ook hier aansluiten bij het nieuwe GLB zodat regelingen kunnen stapelen, wat de bereidheid aanzienlijk kan verhogen.

7. Een gemeente in dienst van haar inwoners

Voor ons is het belangrijk dat onze inwoners het uitgangspunt zijn bij de dienstverlening van de gemeente. In de basis worden inwoners en bedrijven met vertrouwen benaderd. Als gemeentelijke overheid stellen we kaders en faciliteren we initiatieven van (groepen) inwoners.

Steeds meer informatie wordt digitaal aangeboden en aanvragen voor bestemmingswijzigingen, bouwvergunningen en andere zaken moeten digitaal worden gedaan, waarbij veel verwacht wordt van de zelfredzaamheid van de burger. We kijken kritisch naar de bereikbaarheid van die digitale bureaus en willen dat er bij de gemeente ook mensen blijven werken waarmee je kunt praten om je probleem te helpen oplossen

Wij vinden dat de gemeente dicht bij onze inwoners moet staan en betrouwbaar moet zijn. Dit betekent dat de gemeente:

- Belangrijke informatie niet alleen passief op een site zet, maar ook actief via kranten, gerichte post en sociale media verspreidt
- Particuliere initiatieven stimuleert en ondersteunt; naar een “ja, tenzij”-cultuur.
- Serieus invulling geeft aan burgerparticipatie bij de onderwerpen die zich ervoor lenen. Plannen met betrekking tot zorg en welzijn maar ook de openbare ruimte worden gebaseerd op de vooraf gepeilde mening van betrokken inwoners (en organisaties).
- Op de locaties met een bibliotheekfunctie een Informatiepunt Digitale Overheid inricht waar inwoners minstens een dag(deel) in de week terecht kunnen met vragen over het gebruik van DigiD, belastingen en toeslagen, zorg, werk of uitkering etc.

